

JOZUA 1:1-9.

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus!

't Was zondagavond. 't Was op de avond van de dag van Jezus' verrijzenis. Daar verscheen onze Heiland opeens temidden van zijn vergaderde discipelen. De Emmaüsgangers waren er ook bij. Zij hadden de Here die dag al een keer gezien. En nu zagen ze Hem voor de tweede maal na Zijn opstanding, in levenden lijve. Want Hij was het echt. Hij sprak: "Kijk maar naar Mijn handen en Mijn voeten, dat Ik het Zelf ben!". Hij vroeg ook: "geef me dan maar iets te eten" Zij reikten Hem een stuk van een gebakken vis toe. Hij nam het en at het voor hun ogen op. Toen móésten de discipelen wel geloven dat de Here geleden had, gekruisigd was, gestorven, begraven, en weer opgestaan! En toen móésten ze wel erkennen dat Hij met recht zeggen mocht: "Dààr heb Ik het nu zo vaak met u over gehad toen Ik nog bij u was. Dat alles wat over Mij geschreven staat in de wet van Mozes en de profeten en de psalmen, dat dat vervuld moest worden."

Wij spreken altijd over het Oude Testament; de Here Jezus deed dat niet! Dat doen de joden vandaag nóg niet. Logisch, want zij geloven niet aan het Nieuwe Testament. Maar de Here Jezus sprak zo óók niet! Voor wat wij nu het Oude Testament noemen heeft de Here Jezus drie woorden gebruikt, zoals de joden die niet in Hem geloven dat vandaag nog doen. De Here Jezus noemde de Bijbel, voorzover die in Zijn dagen al bestond, met deze drie namen: de wet van Mozes, de Thora, (dus de onderwijzing, de leer van Mozes, de Pentateuch); ten tweede: de profeten, en ten derde: de psalmen. Dus het tweede deel van het Oude Testament heet in de Bijbel zelf: de profeten! Met het boek Jozua beginnen dus -bijbels gesproken- de profeten. De boeken Jozua, Richteren, Samuël en Koningen worden in de Schrift "de profeten" genoemd.

Misschien is dat wel iets waar u even van opkijkt, omdat ú bij het woord "profeten" misschien denkt aan boeken waarin toekomstvoorspellingen staan. Dus aan Jesaja, Jeremia, Ezechiël, en de twaalf z.g. "kleine profeten": Hosea tot Maleachi. Nu, dat is wel goed, maar dat is nog niet goed genoeg! Bij het woord "profeten" moet u niet enkel aan boeken denken die over de toekomst handelen, maar ook aan boeken waarin geschiedenissen verhaald worden die allàng gebeurd zijn! Jozua is een profetisch boek; Richteren is een profetisch boek; Samuël is een profetisch boek, en Koningen ook! Al gaat het in al die vier boeken over de verleden tijd, de heilige Geest noemt ze "profeten", netzogoed als Jesaja tot en met Maleachi.

Wat is dan het gemeenschappelijke in al die boeken, in al die profeten? Dat is dit: dat ze allemaal doorlicht worden door de Thora van Mozes. Om even een beeld te gebruiken: zoals het licht van een projector een dia doorlicht en het beeld daarvan op het witte scherm werpt, zo worden al de boeken die "de profeten" genoemd worden, doorlicht door de Pentateuch, de Thora van Mozes. Daarom: iemand die zich voorneemt de Bijbel te gaan lezen, maar bijvoorbeeld in het boek Jozua begint, zo iemand handelt niet verstandig! U moet bij Mózes beginnen! En dan wordt ons in de eerste boeken: Jozua, Richteren, Samuël en Koningen verhaald wat Israël van het verbond van Horeb heeft terechtgebracht. Och, we weten het wel: dat is tréurig geweest!

Dàt zijn dan de éérste vier profeten. En in de l ààtste vier profeten horen we Jesaja, Jeremia enzovoorts, zelfs luidkeels roepen: "Terúg Israël! Terúg naar de Thora! Terúg naar Mozes! Terúg naar Horeb! Terúg naar de wet en de getuigenis! Anders is er voor u géén dageraad!"

De profeten rústen allemaal op de Thora van Mozes. U weet het: het werk van de profeten heeft niet mogen baten. Er scheen van Gods plannen tot heil van de wereld niets terecht te zullen komen! Maar het is tóch goed gegaan! Gods raad zàl bestaan! De profeten hebben zelfs ook al de toekomst van het nieuwe en bétère verbond mogen voorspellen, waarvan Jezus Borg geworden is. Vandààr, dat onze Heiland op de avond van de dag van Zijn opstanding mocht wijzen op alles wat over Hem geschreven stond in de wet van Mozes, de profeten, en de psalmen.

Gemeente, dit was even een kort overzichtje over de boeken van de profeten. En nu hebben we vandaag het eerste van heel die rij boeken voor ons liggen: het boek Jozua. Onze tekst voor vandaag vormt als het ware de inleiding op dat boek. Waarover gaat het in het boek Jozua? Over Israëls intocht in, en verdeling van, het land Kanaän. In het boek Jozua zien we Gods heilsbeloften een grote stap dichterbij tot haar vervulling komen. Het land waarin de Christus geboren zal worden komt thans, in het boek Jozua, al in zicht.

En nu onze tekst. Hier, in de inleiding op dit boek, wordt door God de man geïnstrueerd, door wie Hij Zijn volk in Kanaän gaat brengen. U weet, dat is Jozua geweest. En u weet ook: hun namen: Jozua (Hebreeuws) en Jezus (Grieks), zijn eender geweest; ze betekenen beide: de HERE is verlossing, redding, heil. Maar niet alleen hun namen waren eender, hun werken waren het veelszins ook! Het zijn twee grote gelovigen geweest!

Welnu, ik vestig uw aandacht op de volgende hoofdzaken in onze tekst voor vandaag. Ten eerste op wat God hier van Jozua vraagt: gelóóf! Ten tweede op wat God hier aan Jozua schenkt: gelóóf! En ten derde op wat God van Jozua vraagt: geloofs-gehóórzaamheid! Dus: gelóóf, gelóóf en nog eens: gelóóf!

't Is eigenaardig! We weten uit de heilige Schrift precies op welke datum hogepriester Aäron gestorven is: op de 1e van de 5e maand van het jaar 40 na de uittocht uit Egypte. Maar de datum van Mózes' dood staat nergens vermeld! Wel weten we wanneer Mozes ongeveer gestorven moet zijn. Hij is begonnen zijn afscheidsrede -dat is het boek Deuteronomium- uit te spreken op de 1e van de 11e maand van datzelfde jaar 40, dus een half jaar na Aärons dood. De Israëlieten hebben toen ook na zijn dood 30 dagen gerouwd, en ze zijn op de 10e van de 1e maand van het jaar 41 over de Jordaan getrokken. Dus dan is Mozes klaarblijkelijk in de laatste maand van het jaar 40 gestorven. Waarom ik uw aandacht op de vermoedelijke maand van Mozes' sterven vestig? Zeker, ook al omdat onze tekst met de vermelding van Mozes' dood begint. De HERE sprak immers tot Jozua -zeker wel na afloop van de rouwmaand-: "Mijn knecht Mozes is gestorven. Welnu, maak u gereed, trek over de Jordaan hier, gij en dit gehele volk, naar het land dat Ik u en de Israëlieten geven zal."

Mozes was voor straf de ingang in Kanaän onthouden. Dus nu Mozes dood was had Jozua maar de taak op zich genomen waartoe hij als Mozes' opvolger immers geroepen was. Want de aanwijzing van Jozua als Mozes' opvolger had op dit moment al geruime tijd geleden plaatsgevonden. U leest er in Numeri 27 al van. Maar nu zei ik al, dat de Israëlieten op de 10e van de 1e maand van het jaar 41 de Jordaan zijn overgetrokken. Dat leest u later; dat is geweest: kort vóór Pasen, want dat viel op de 14e van de 1e maand. Vier dagen vóór Pasen gingen ze over. Nu was het Israëlitische Pasen een oogstfeest; het volgde op een tijd waarin het flink geregend had en de gewassen, de granen -gerst en tarwe- eerst goed hadden kunnen groeien. 't Is me om die regen te doen. Want door die regenval vanwege de tijd van het jaar stond de rivier de Jordaan dus vol. Anders, in de zomer, kan die Jordaan haast ingekrompen zijn tot een miezerig grachtje, een slootje. Maar omstreeks Pasen kan hij behoorlijk vol staan. Het wordt in Jozua 3: 15-35 ten overvloede bericht: bij de overtocht was de Jordaan buiten zijn oevers getreden. (Tussen twee haakjes: de uittocht uit Egypte en de intocht in Kanaän hebben in dezelfde tijd van het jaar plaatsgevonden, namelijk in de tijd dat het landschap prachtig begroeid was met bloemen, met lelies en anemonen. Maar dit terzijde).

Nu weten we wel, nu weten onze kinderen al, dat die boordevolle Jordaan later door de HERE voor Israël is drooggelegd. Maar daarvan leest u hier, in Jozua 1, nog niet! Dus blijkbaar heeft Jozua eerst nog niet geweten dat dat zo gaan zou. Ik durf dit te zeggen op grond van het feit dat God vlak vóór die overtocht pas tot Jozua gesproken heeft: "Op deze dag zal Ik beginnen u groot te maken in de ogen van geheel Israël, opdat zij weten dat Ik met u zal zijn, zoals Ik met Mozes geweest ben"; hoofdstuk 3:7. Dus denkt u zich nu eens even de situatie in. De plaats waar God Zich aan Jozua heeft geopenbaard is waarschijnlijk de hoogvlakte van Moab geweest. Toeristen kunnen u vertellen welk een prachtig uitzicht u vandaar over de Jordaan hebt, daar in de diepte, en verder. Kennelijk heeft de HERE de aandacht van Jozua zeer opzettelijk op die Jordaan gevestigd, want er staat dat God sprak: "Mijn knecht Mozes is gestorven; welnu, maak u gereed, trek over de Jordaan hÍér!" Desgewenst mag

u ook vertalen: "over déze Jordaan". In elk geval: God wees de Jordaan als met Zijn wijsvinger aan. En wat zàg Jozua toen? Een rivier, zeker toen ook al tamelijk gezwollen, vol water. Maar wat voor bevel geeft de HERE aan Jozua? "Mijn knecht Mozes is gestorven; welnu, maak u gereed, trek over de Jordaan hier; gij en dit gehele volk!" Ziet u de situatie?

Nu moet u niet zeggen: "Jawel, maar de Jordaan was toen blijkbaar nog te doorwaden, want dat hebben kort hierna die twee verspieters gedaan die naar Jericho geweest zijn." Jawel, twee flinke jonge kerels! Want natuurlijk heeft Jozua daar echt geen doetjes voor uitgezocht! Waar ze niet lopen konden, daar zwommen ze natuurlijk! Nee, maar een rivier, een vólle rivier overtrekken met mannen, vrouwen én kinderen, met koeien en schapen, met lammetjes -'t was voorjaar!-, nee, dàt is een bevel van God geweest waar u niet te gauw overheen moet lezen, broeders en zusters! Zó is de HERE tegenover Jozua begonnen: de HERE vroeg gelóóf!

En nu ten tweede. Hoe leert een mens nu geloven? Hoe hebben alle gelovigen nu leren geloven? En hoe hebben ze geleerd te volharden in dit geloven? Jozua ook? De Here Jezus ook? Wel, ons géloven is altijd vrucht van Gods béloven! Als ons geloof de dochter is, dan is daarvan Gods belofte de moeder! Géén moeder, géén dochter! Zónder Gods belofte -Gods evangeliewoord- in welke tijd ook: géén geloof! En géén volharding in het geloof! Mensen die nodeloos dom in de Schrift zijn, zijn ook arm aan geloof!

Toen Jozua daar voor de Jordaan vol water stond, toen heeft God hem gesterkt door een heerlijke belofte. Niet dat die belofte nieuw was; ze was allang bekend! Ze was al aan Abraham geschonken! Maar zo is dat nu eenmaal met Gods belofte; we moeten haar hóren, hóren, en altijd maar weer hóren! De HERE heeft toen vanaf die hoogvlakte van Moab aan Jozua heel dat gebied laten zien dat Hij aan Abraham had toegedacht. Hoe ver strekte zich dat uit? Dat heeft zich veel verder uitgestrekt dan dat kleine gebiedje waarop Israël later vanwege zijn ongeloof gewoond heeft, en waarvan nog telkens stukken zijn afgekaapt ook, zoals het boek Richteren verhaalt. Nee, God heeft aan Jozua laten zien wat ik zou willen noemen: gróót-Kanaän! Niet klein-Kanaän, maar gróót-Kanaän! Kanaän zoals dat helaas maar kort in Israëls handen is geweest, ten tijde van die andere grote gelover: David! David, die man die doorgaans zo klein voor God was en daarom zo groot voor de mensen! Onder David en Salomo heeft Israël geheerst over een gebied dat zich uitstreckte van uiterst Zuid, tot aan de woestijn, tot uiterst Noord, tot aan de Libanon en de anti-Libanon, ja nog verder, tot aan de Eufraat! Dàt gebied heeft God aan Jozua getoond, en dààrvan heeft God toen gezegd: "Dàt geef Ik u! Dat gééf Ik u!"

Arme mensen! Ook arme gereformeerde mensen, al hebben ze de mond vol van reformatie, die dat niet verstaan: dat belóvende spreken Gods! Als u het eenmaal gezien hebt, ontdekt u het in de Schrift telkens weer! Hier hebt u het ook weer! Van dat kolossale gebied, van dat groot-Kanaän, zei God tot Jozua: "dat gééf Ik u!"

Ziedaar! Zó heeft God geloof in het hart van Jozua gewerkt en gesterkt. En gestérkt! Want Jozua was natuurlijk ook maar een mens. Hij heeft natuurlijk ook wel die boordevolle Jordaan gezien en daarover zijn gedachten laten gaan. Het leek een onmogelijkheid! Zoals het geloof voor zo véél schijnbare onmogelijkheden kan komen te staan. Maar daardoor moet u zich niet laten terneerslaan, broeders en zusters! U moet zich telkens weer te binnen brengen: "Nooit kan 't geloof te veel verwachten!". Tenslotte weten wij nu zelfs, mogen wij nu weten, dat God ons niet maar het bezit van dat bekende geografische gebied beloofd heeft waar vandaag de zogenaamde Israëliërs en de Arabieren om vechten, en waarop de argusogen van de grootmachten van de tegenwoordige wereld gevestigd zijn, op die paar vierkante kilometer! God heeft aan Jezus Christus hemel en àarde beloofd! Hij ís er al Erfgenaam van! En voor hen die van die grote Jozua alles verwachten in leven en dood geldt dít apostolisch woord: "dit alles is het úwe! Want gij zijt van Christus, en Christus is van God!" Houd die belofte elkander voor, geliefden! Niet alleen in dagen van ziekte en sterven, maar ook in gezonde dagen! Ook al aan de jeugd van de kerk! Dààrheen moeten de ogen van de Christen-erfgenamen gericht zijn, naar de níeuwe aarde! Want niets is hier blijvend! "Niets is hier blijvend; alles, hoe schoon ook, zal eenmaal vergaan!" Behalve Gods beloftewoord, dàt houdt stand in eeuwigheid, en zal geen duimbreed wijken!

Ten derde. Tenslotte nog één ding. Ja, inderdaad, maar één ding, want voor àl het andere zou God de HERE wel zorgen. Die boordevolle Jordaan en dat uitgestrekte groot-Kanaän betekenden voor Gods almachtige hand niets! God stelde maar één voorwaarde, en die luidde aldus (vers 7): "alleen maar, weest hierin vooral flink en standvastig, dat ge nauwlettend handelt overeenkomstig de Thora die Mozes, Mijn knecht, u heeft opgedragen!"

Daarmee heeft God het boek Deuteronomium bedoeld. In dat boek stond Jozua's opvolging van Mozes immers testamentair beschreven? Dat was zijn successietraactaat. Daarom zegt vers 8 dat Jozua dat boek Deuteronomium om zo te zeggen zou moeten kunnen drómen! God sprak woordelijk: "Het boek van deze Thora mag niet uit uw mond wijken, maar ge moet er dag en nacht uit opzeggen!" Ik vertaal liever "opzeggen" dan "overpeinzen". "Ge moet er dag en nacht uit opzeggen, opdat ge nauwlettend handelt overeenkomstig alles wat erin geschreven staat, want dan zult ge uw ondernemingen doorzetten en dan zult ge slagen". En als men in de Hebreeuwse taal iets sterk bevestigen wilde, dan deed men dat vaak door middel van een vraag. Daarom eindigde God aldus: "Heb Ik u niet bevolen: wees flink en standvastig? Sidder niet en laat u geen vrees aanjagen! Want Jahwe, uw God, is met u, overal waar ge heengaat!"

Wat verlangde God dus van Jozua? Iets heel, héél bijzonders? In 't geheel niet! God zei, kort samengevat, tegen Jozua eigenlijk alleen maar dit: "Jozua, blijf wat ge zijt, Ik, Ik heb u tot opvolger van Mozes aangesteld; Ik heb u op dat voetstuk geplaatst. Welnu, blijf daar eenvoudig op stààn! Stààn! Blijf stààn! Blijf volharden! Blijf op de weg waarop Ik u gezet heb!"

Israël heeft dat later niet gedaan. Toen Jozua goed en wel dood was zijn de Israëlieten in het beloofde land op hun lauweren gaan rusten. Toen zijn ze de weg van het compromis met de goddeloze wereld rondom hen opgegaan. Toen hebben ze Kanaänitische vrouwen genomen en hun dochters aan Kanaänieten ten huwelijk gegeven. En daarmee hebben ze de afgoderij in huis gehaald! Toen was de gang eruit! Toen raakte de moed eruit! Het geloof eruit! Toen vluchtte men voor de vijandelijke legers en raakte men onder de Kanaänitische laars! Slaven van vreemden in éígen land, Góds land! Daar heeft God Józua al voor gewaarschuwd! Daar begint het eerste hoofdstuk van het boek Jozua al mee! "Jozua, Jozua, houd u aan uw erfenis, aan het boek Deuteronomium! Dat boek moet je kunnen dromen; dat moet je regelmatig lopen op te zeggen, lopen te murmelen! Houd u daaraan! Als je dàt doet, dan blijf je die je bent: dan blijf je die Ik je gemaakt heb: érfgenaam!"

En mogen wij nu zo'n Schriftgedeelte als dit van vandaag zomaar op onszelf toepassen? We zijn toch geen Jozua's? Welzeker! Waarom niet? De heilige Geest doet het ook! Hebreeën 13 doet het ook! Daar wordt een aanhaling gegeven uit dit Jozua 1! Daar staat: "Want Hij heeft gezegd: Ik zal u geenszins begeven, Ik zal u geenszins verlaten!" Dat is in Hebreeën 13 een citaat uit onze pericop voor vandaag. Ouders, zegt u dat toch alstublieft nooit tegen uw kinderen, dat ze naar de Here Jezus moeten gaan! U kent dat methodistische gepreek wel; dat zou doodgewoon dóm zijn! Dan zoudt u gewoonweg achterlopen! Want de Here Jezus is allàng bij uw kinderen geweest! Ja, God heeft ons, oud en jong, alreeds gesloten in Zijn Vaderarmen, en Hij zegt tot ons feitelijk alleen maar: "Bíj Mij blijven! Uw erfenis niet vergooien, en wat daar dan verder van komt. Géén compromis met Kanaän sluiten!"

Maar wat zien we voor onze ogen vandaag? Gedoopten, of althans kinderen van gedoopten, weggezonden tot het lage niveau van het afschuwelijk-onzedelijke Kanaän! En hoe kwam dat? Omdat men van zijn voetstuk is gevallen; omdat men zijn erfenis met Bijbel en al vergóóid heeft! Omdat men niet geluisterd heeft naar die ene eis van Jozua 1: "Je Bijbel dag en nacht opzeggen! Je eraan houden! Dan zul je eens zien wat Ik doe!"

U weet wat er in Kanaän gebeurd is: de Jordaan is door God stopgezet; de muren van Jericho heeft Hij neergeworpen! Hij heeft Israëls vijanden met een meteorietenregen verschrikt! Dat was eens. Maar

toen Jozua dood was werden de rollen omgekeerd en toen werd Israël verschrikt! Gideon heeft nota bene stiekem graan gedorst in een wijnpersbak, uit angst! En als ik van angst spreek, dan denk ik aan de christenheid van ónze dagen: de glans is eraf, en de schrik zit erin! We sidderen als we denken aan wat onze kinderen en onze kleinkinderen boven het hoofd hangt! Het is een tijd om vooral weer de profeten te gaan lezen! Om te luisteren naar de roep van de profeet Jeremia: "Land, land, land, hoor des HEREN woord!!" En naar het woord van Jesaja: "Tot de wet, en tot de getuigenis!!"

"Indien zij niet spreken (én doen!) naar dít woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben!"

AMEN.

lezen: Jozua 1:1-9

zingen: psalm 78:2
psalm 99:2
psalm 44:1,2
psalm 81:1,11

4 oktober 1970.